amnesty

MEDLEMSBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL | NR 2 2019

Mathias Zanka Jørgensen om hygge-racisme og fodbold

Venezuelanske kvinder sælger deres hår for at overleve

Grafisk novelle om USA's hemmelige dronekrig

TEMA

KINAS FORBUDTE FORTID

AMNESTY INTERNATIONAL er verdens største menneskerettighedsbevægelse, der kæmper for frihed, retfærdighed og værdighed for hvert enkelt menneske. Amnesty er uafhængig af politiske ideologier og økonomiske interesser.

> LEDER

BEKÆMP RACISMEN I DANMARK

Da jeg på Danmarks befrielsesdag tændte et lys i vinduet om aftenen, var det med en følelse af uvirkelighed. Det er som om, at vi verden over insisterer på ikke at ville lære af historien. Vi har i den seneste tid set folkemord i Myanmar og terror rettet mod religiøse mindretal i New Zealand og Sri Lanka. Polarisering, had og racisme er på fremmarch i alle verdensdele.

Der er heldigvis langt fra folkemord til vores danske virkelighed. Og der er en verden til forskel på den undertrykkelse, vi ser i mange lande, og den demokratiske folkefest, vi fejrer i disse dage med det danske folketingsvalg.

Men selvom vi er taknemmelige over det danske demokrati og vores grundlovssikrede rettigheder, så er jeg også ængstelig. For det er alvorligt bekymrende, at vi for første gang, siden vi fik menneskerettighederne i kølvandet på Anden Verdenskrig, ser et opstillingsberettiget politisk parti, der åbenlyst advokerer for racisme og ønsker deportering af ikke-danske borgere. Det er etnisk udrensning, vi taler om.

Mens vi sender dette medlemsblad afsted til trykkeriet, ved vi endnu ikke, hvordan Folketingets sammensætning er endt med at blive. Men vi ved, at der er en opgave, som skal løses. Danmark må tage kampen op mod racisme og diskrimination. Det, vi oplever nu, er et wake-up call.

Vi ved fra mange historiske eksempler med apartheid, forfølgelse, etnisk udrensning, terror og væbnede konflikter, at ord betyder noget. Især når de kommer fra et lands politiske, kulturelle eller religiøse elite. Derfor har den afstand, som de øvrige partier har lagt over for den racemæssige fokusering på danskhed, været vigtig. Men det er ikke nok.

Vi har brug for, at politikere og alle vi andre taler fællesskabet op på tværs af vores forskelligheder.

Vi har brug for en national handlingsplan imod diskrimination og racisme, som sikrer en seriøs og grundig indsats fra skole til plejehjem, fra politi til uddannelsesinstitutioner.

Vi må gøre mere end at tænde lys i aftenskumringen i lettelse over, at en grusom kamp blev vundet for snart 75 år siden. Vi kan ikke tage det for givet, at vi aldrig vil se historiens uhyrligheder gentage sig. Men vi er heller ikke dømt til at gentage fortiden. Racismen har vist sit ansigt under dette års folketingsvalg. Lad os bekæmpe den sammen.

Foto: Søren Malmose

> Det, vi oplever nu, er et wake-up call

Trine Christensen, generalsekretær i Amnesty Danmark.

MEDLEMSBLAD FOR DANSK AFDELING AF AMNESTY INTERNATIONAL

Redaktør: Bjarke Windahl Pedersen
Ansvarshavende: Trine Christensen
Redaktion: Nora Rahbek Kanafani, John Nielsen, Roberto Zacharias og Malene Haakansson

Kontakt: medlemsblad@amnesty.dk
Korrektur: Mogens Bähncke
Design: Dorte Kayser, OTW A/S
Produktion: OTW A/S
Forsideillustration: Mikkel Henssel

Oplag: 71.925
Abonnementspris: 200 kr. pr. år
ISSN: 0906-4184
Udkommer næste gang: 16. september 2019 (deadline for indhold: 15. august 2019)

Artikler, der er underskrevet med navn, kan indeholde synspunkter, der ikke nødvendigvis reflekterer Amnesty Internationals holdning. Eftertryk med kildeangivelse er kun tilladt efter forudgående aftale med redaktionen.

Amnesty International
Gammeltorv 8, 4. og 5.sal, 1457 København K
Tlf. 33 45 65 65
www.amnesty.dk
amnesty@amnesty.dk

> TEMA

30 år efter militærets angreb på demonstranterne på Den Himmelske Freds Plads styrer Kinas censurmaskine adgangen til fortiden

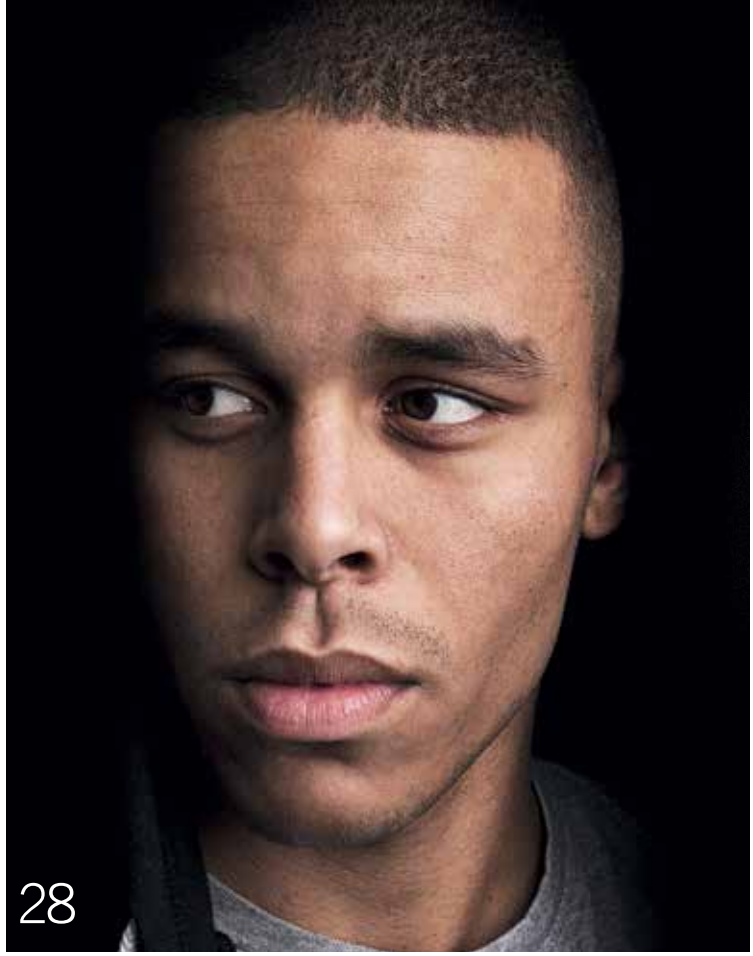

Sportsverdenen er en lille lukket klub af mænd, hvor der er en hård retorik

> INDHOLD

4 Nyheder

8 Anklaget for menneskesmugling
Danske Salam Aldeen redder flygtninge på Middelhavet

9 Den skjulte dronekrig
Grafisk novelle om USA's angreb i Somalia

12 Sælger hår for at overleve
I den colombianske grænseby Cúcuta kæmper flygtninge fra Venezuela for fremtiden

14 Generalen, der hader titler
Portræt af Amnestys nye topchef

16 Min kæreste ejendel
Amnestys fotograf har besøgt rohingyaerne efter deres flugt fra Myanmar

21 Tema: Kinas forbudte fortid
I store "censurfabrikker" gennemsøger unge arbejdere internettet for forbudt indhold

28 Hyggeracismen lever
Mathias Zanka Jørgensen om at bekæmpe racisme og homofobi i fodboldens verden

30 Aktivisten
Fuldt tryk på kampagnen for en ny voldtægtslov

Foto: Ann Wang / Reuters / Ritzau Scanpix

Gensynsglæde. De to journalister Wa Lone og Kyaw Soe Oo blev i maj benådet af Myanmars præsident og genforenet med deres familier efter mere end 500 dage i fængsel. De blev hver idømt syv års fængsel, da de i 2017 undersøgte militærets involvering i drabene på 10 rohingya-mænd og drenge. Efter løsladelsen takkede Wa Lone alle, der havde presset på for at få dem ud af fængsel, heriblandt tæt ved 50.000 danskere, som sammen med Amnesty krævede journalisterne løsladt.

amnesty research

Amnesty Internationals korps af researchere undersøger grove krænkelser af menneskerettighederne verden over. Senest har Amnesty blandt andet afdækket

YEMEN
Våben for milliarder af kroner ender hos militser i Yemen. Salget kommer blandt andet fra Tyskland, Storbritannien og Frankrig.

NICARAGUA
Et år efter regeringens nye hårde kurs mod demonstranter bliver journalister, der dækker protesterne, fortsat beskudt, tilbageholdt og fængslet.

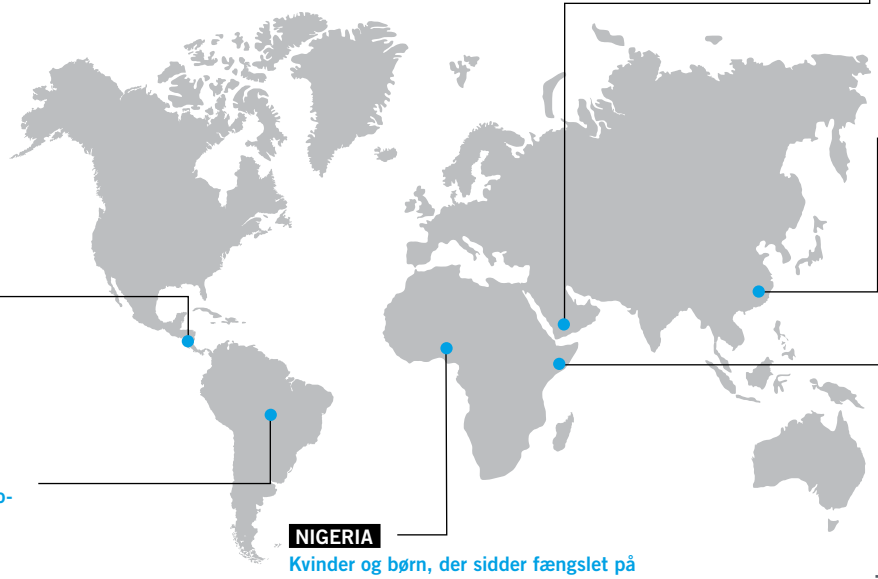

VIETNAM
Antallet af samvittighedsfanger er steget. Hver tiende af fangerne sidder fængslet for at have ytret sig kritisk på nettet.

SOMALIA
Mindst 14 civile er blevet dræbt under fem amerikanske luftangreb mod terrorgruppen Al-Shabaab.

BRASILIEN
Bevæbnede grupper står bag ulovlig skovdrift, der truer de oprindelige beboeres eksistensgrundlag i Amazonas.

NIGERIA
Kvinder og børn, der sidder fængslet på mistanke om at tilhøre terrorgruppen Boko Haram, udsættes for seksuel vold af indsatte og fængselsbetjente.

Læs mere på www.amnesty.org/en/latest/research/

Californiens guvernør har besluttet at stoppe delstatens brug af dødsstraf. Mere end 700 mennesker sidder på dødsgangen i delstaten.

Efter måneders fængsel har **Saudi-Arabien** løsladt mindst syv af landets fængslede kvinderettigheds-aktivister.

Forfatningsdomstolen i **Sydkorea** har pålagt landets regering at afkriminalisere abort.

Fire ledere af **Hongkongs** prodemokratiske "paraplybevægelse" er idømt fængsel for deres rolle i de fredelige demonstrationer i 2014.

En forfatningsændring i **Egypten** udvider brugen af militære domstole, underminerer retsvæsenets uafhængighed og tillader al-Sisi at forblive præsident indtil 2024 uden nyvalg.

Sikkerhedsstyrker i **Venezuela** dræber, sårer eller fængsler demonstranter under urolighederne i landet.

Sex er kun sex, hvis det er frivilligt. Ellers er det voldtægt. Og det skal afspejles i lovgivningen. Længere er den ikke.

Justitsminister Søren Pape Poulsen bakker i en tale den 8. marts op om en ny samtykkebaseret voldtægtslov – tre dage efter Amnesty udgav sin rapport om voldtægt i Danmark.

Foto: © Pierre Crom/Getty Images

Enkerne Victoria (t.h.) og Esther (midt) er med deres advokat klar i retten. Retsagen er kulminationen på deres årtier lange kamp for retfærdighed.

RETSSAG MOD SHELL FORTSÆTTER

Den 1. maj blev en milepæl i den nigerianske enke Esther Kiobels kamp for retfærdighed. En domstol i Haag afgjorde her, at den både har jurisdiktion til at behandle Ester Kiobels sag imod oliegiganten Shell, og at Shell skal udlevere fortrolige dokumenter til Esthers advokater.

Det betyder, at Ester Kiobels og tre andre kvinders anklage mod Shell for at have været involveret i det nigerianske militærs anholdelse, fængsling og henrettelse af deres mænd i 1995 vil blive afgjort ved retten. Det skaber en vigtig præcedens for andre ofre, som fra forskellige dele af verden forsøger at stille magtfulde virksomheder til ansvar for brud på menneskerettighederne, lyder det fra Amnesty, som i årevis har støttet Esther Kiobels kamp for retfærdighed:

"Vi hylder Esther Kiobel, Victoria Bera, Blessing Eawo og Charity Levula. Det er kun på grund af deres mod og deres vedholdenhed, at vi er nået til dette punkt", siger Mark Dummet, Amnestys chef for virksomheder og menneskerettigheder.

FÆRRE BLIVER HENRETTET

Sidste år var antallet af henrettelser på verdensplan det laveste i ti år, viser Amnestys research. Det faldt nemlig med 31 procent – fra mindst 993 henrettelser i 2017 til 690 i 2018.

Fremskridtene ses i store dele af verden. I Iran har en ny narkotikalov medført, at antallet af henrettelser er faldet med 50 procent. Også myndighederne i Irak, Pakistan og Somalia henrettede langt færre end året før. Gambia tog de første skridt hen imod en total afskaffelse.

En lille gruppe på blot fem lande – Kina, Iran, Saudi-Arabien, Vietnam og Irak – stod for næsten 80 procent af henrettelserne i verden.

SUDANS AFSATTE PRÆSIDENT SKAL FOR ICC

Efter måneders folkelige protester styrtede det sudanesiske militær den 11. april landets leder igennem 30 år, Omar al-Bashir og indsatte i stedet et militært overgangsråd, som skal lede Sudan frem til et valg om to år.
Omar al-Bashir sidder nu angiveligt i fængsel i hovedstaden Khartoum. Amnesty opfordrer militærrådet til at udlevere Bashir til Den Internationale Straffedomstol, ICC.

"Omar al-Bashir er anklaget for forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og folkemord i Darfur. Han bør straks overføres til ICC. Hans sag må ikke blive hastet igennem i Sudans juridiske system, som er kendt for at være dysfunktionelt," siger Joan Nyanyuki, som er direktør for Amnestys kontor i Østafrika.

Protesterne i Sudan er fortsat efter militærkuppet, fordi befolkningen vil have en civil regering til at lede landet frem mod et valg. Ved redaktionens afslutning forhandlede det militære råd med repræsentanter for demonstranterne og en oppositionskoalition om en løsning.

Foto: Ritzau / Scanpix

Islamister har ført an i store, voldelige demonstrationer imod Pakistans Højesterets frikendelse af Asia Bibi for anklager om blasfemi.

ASIA BIBI FORLADER PAKISTAN

Efter at have overlevet ni års fængsel og en dødsdom for blasfemi er den pakistanske kvinde Asia Bibi nu endelig kommet i sikkerhed i Canada, fortæller hendes advokat. Asia Bibi der er kristen og mor til fem, blev i 2010 dømt til døden for angiveligt at have fornærmet profeten Muhammed. Amnesty har i årevis arbejdet for hendes frihed, og i oktober 2018 blev hun af Pakistans Højesteret endelig frikendt. Det udløste dog voldelige protester i Pakistan og fik regeringen til at sætte Bibi i såkaldt sikkerhedsarrest. Mere end **45.000 danskere** skrev i november under på Amnestys krav til regeringen om at respektere frifindelsen og tillade Asia Bibi og hendes familie at rejse ud af landet.

amnesty
AFTRYK
Amnesty Danmarks arbejde i glimt

I et debatindlæg i Børsen opfordrer Amnesty, Novo Nordisk og Fagbevægelsen til at indføre en mere håndfast lovgivning om ansvarlig virksomhedsadfærd i forhold til menneskerettighederne.

Amnesty er på vej til Folkemødet på Bornholm for at debattere emner som voldtægtslovgivning, seksualundervisning, FN's verdensmål og EU's fremtid.

Amnesty og DBU forlænger samarbejdet om at styrke menneskerettighederne på og uden for banen. Det næste år er fokus især på kampen mod homofobi.

Foto: Ho / ©newspix International / Ritzau Scanpix

Sultan skifter mening. Homoseksualitet skal alligevel ikke straffes med stening. Sådan lyder det nu fra Bruneis sultan Hassan Bolkiahimposes efter internationalt pres fra blandt andre Amnesty. I marts bekendtgjorde Bruneis sultan ellers, at man ville indføre stening til døde som straf for sex mellem homoseksuelle. Amnesty arbejder fortsat for at ophæve Bruneis forbud mod homoseksualitet, som i det østasiatiske land kan straffes med bøder, piskeslag eller fængsel.

AKTIVISTER AFSLØRER CIVILE DRAB I RAQQA

Mere end 1.600 civile blev dræbt under den amerikanskledede koalitions angreb på den syriske by Raqqa i 2017. Det konkluderer Amnesty med hjælp fra mere end 3.000 digitale aktivister.

Efter næsten to års research kan Amnesty og organisationen Airwars dokumentere, at langt flere civile end tidligere antaget mistede livet under befrielsen af den syriske by Raqqa.

"Tusindvis af civile blev dræbt eller såret i den amerikanskledede offensiv, der skulle befri Raqqa for Islamisk Stat, der med sine snigskytter og miner havde forvandlet byen til en dødsfælde. Mange af luftbombardementerne var upræcise og titusinder af artilleriangreb tilfældige, så det er ikke overraskende, at i hundredvis af civile blev dræbt eller såret", siger Donatella Rovera, senior-kriseresearcher i Amnesty.

Amnesty har i Raqqa undersøgt over 200 bombede områder og interviewet mere end 400 vidner og overlevere. Derudover har Amnestys mere end 3.000 frivillige digitale aktivister, herunder 208 danskere, gennemgået over to millioner satellitbilleder af Raqqas sønderbombede bygninger.

Amnesty og Airwars har jævnligt delt deres resultater med koalitionsmedlemmerne USA, Storbritannien og Frankrig. Det har nu fået koalitionen til at erkende ansvaret for drab på 159 civile – omkring ti procent af det antal, som Amnesty og Airwars er nået frem til i deres undersøgelse.

Flere tusinde aktionerer, da Amnesty på befrielsesdagen 4. maj opfordrer danskerne til at tænde lys og dele det på de sociale medier under hashtagget #Udenhad.

Amnesty undersøger en mulig dansk udgave af Canadas flygtningemodel, der bl.a. bygger på større borgerinddragelse. Tyskland, Irland og England afprøver allerede modellen.

I en rapport til Europarådets torturkomité kritiserer Amnesty og 12 andre organisationer bl.a. brugen af strafcelle i fængslerne og forholdene på udrejsecenter Sjælsmark.

Sammen med andre NGO'er mødes Amnesty med justitsminister Søren Pape Poulsen for at diskutere, hvad der kan gøres for at bekæmpe hadforbrydelser.

MED EGNE ORD

”Et druknet barn ændrede mit liv”

Danske Salam Aldeen er blevet retsforfulgt for sit arbejde med at hjælpe asylansøgere på den græske ø Lesbos. Selvom han stadig kæmper med økonomiske og følelsesmæssige konsekvenser af retssagen, fortsætter han sit arbejde. Her fortæller han hvorfor.

Fortalt til Annette Stubkjær

Jeg så et billede i fjernsynet af Alan Kurdi, den tre-årige dreng fra Syrien, som i 2015 druknede i Middelhavet. Min første tanke var, hvad fanden foregår der? Jeg vidste ikke engang, at der var en stor krig i Syrien på det tidspunkt.

Jeg var ved at åbne et entreprenørfirma i Danmark, men jeg valgte at booke en rejse til Grækenland i en uge. Den uge stoppede det hele. Et barn ændrede mit liv, fuldstændig.

Jeg startede med at redde mennesker på havet 24 timer i døgnet. Den følelse, når du redder et menneske, det er der ikke noget andet, der kan give dig i denne verden. Man ser en mor, som har fået sit barn tilbage, og et barn, som har fået sin mor. Jeg vidste bare, at jeg var med til at gøre noget rigtigt.

> Jeg håber, at mennesker vil begynde at tænke anderledes og hjælpe, for den her krise stopper ikke bare lige. Ikke nu, ikke om et år eller om 10 år.

Flere forskellige følelser går igennem mig efter en redningsaktion. Jeg bliver selvfølgelig glad, fordi jeg har reddet nogen, rigtig glad! Jeg føler mig stolt. Men på den anden side bliver jeg også ked af det. For det er sørgeligt at se børn falde i vandet og gå igennem alt det. Det er også de triste følelser, der kommer, når du ikke kan redde dem. Vi har kun to fødder og to hænder. Vi kan ikke være alle steder.

Mit arbejde på Lesbos har haft store konsekvenser for mig. Det har kostet mig alt, hvad jeg ejede. I 2016 blev jeg af den græske stat beskyldt for menneskesmugling, hvor jeg stod til en dom på dobbeltlivstid. Jeg brugte alle mine penge på at betale for min egen kaution. Jeg har vundet min sag, men min båd, som blev konfiskeret, har jeg ikke fået tilbage endnu. Jeg har nu sagsøgt Grækenland ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Og jeg fortsætter mit arbejde, og jeg vil kæmpe, lige indtil min krop ikke kan klare det mere. Jeg giver ikke op. Jeg forbliver stærk. Børnenes smil og glæde gør mig stærk.

Jeg har lige nu et stort ansvar for de mere end 1400 børn og kvinder, som bruger det center, jeg har startet på Lesbos. Centret giver børnene et sted, hvor de kan være børn, grine og lege. Jeg bliver ved med at kæmpe for dem, fordi det handler om mennesker. Prøv at forestille dig, hvis din kone og dine børn boede i et telt. Ville du så ikke håbe, at der kom nogen og hjalp?

Jeg håber, at mennesker vil begynde at tænke anderledes og hjælpe, for den her krise stopper ikke bare lige. Ikke nu, ikke om ét år eller om 10 år. For at være helt ærlig, så tror jeg, at det her bliver værre, så længe folk ikke vågner op.

Foto: Filip Majkic

SAGSØGER GRÆKENLAND

Salam Aldeen er medstifter af Team Humanity, som har udført over tusinde redningsaktioner på Middelhavet, blandt andet i samarbejde med den græske kystvagt. I 2016 blev han anklaget for menneskesmugling, men blev sidste år frikendt. For at gå genoprejsning har han nu sagsøgt den græske stat ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg. I dag driver Salam et kvinde- og børnecenter for flygtninge på Lesbos.

INGEN CIVILE OFRE

Kl. 03.00: De skulle lige til at sove. Men uden varsel ramte et luftangreb området

USA assisterer den somaliske regering i kampen mod terror. I løbet af de sidste to år er antallet af amerikanske luftangreb i Somalia steget drastisk; både droneangreb og luftangreb fra bemandede kampfly

Under præsident Obama foretog USA mellem 2012 og 2016 i alt 31 angreb.

I marts udgav Amnesty International rapporten "The Hidden US War in Somalia".

Den har tegneren Mike Dawson omdannet til denne grafiske novelle. Alle navne, stedangivelser og dateringer bygger på Amnestys research og er faktuelt korrekte.

På baggrund af rapporten kræver Amnesty, at USA anerkender de civile tab i Somalia og yder ofre og pårørende retfærdighed.

Da Trump kom til magten, indførte han en ny regel, der nu kategoriserer store dele af Somalia som 'områder med aktive fjendtligheder'.

Det øger risikoen for civile dødsfald og ødelæggelser. Det har medført, at der i 2017 var mindst 35 luftangreb, og i 2018 mindst 47.

Bare i de første to måneder af 2019 er der udført 24 luftangreb.

Samtidig påstår den amerikanske regering, at ingen civile dødsfald har fundet sted i 2017-18.

Al-Shabaab kontrollerer store dele af det sydcentrale Somalia

Civile er truet på to måder:

Den 16. oktober 2017 – bare få dage senere

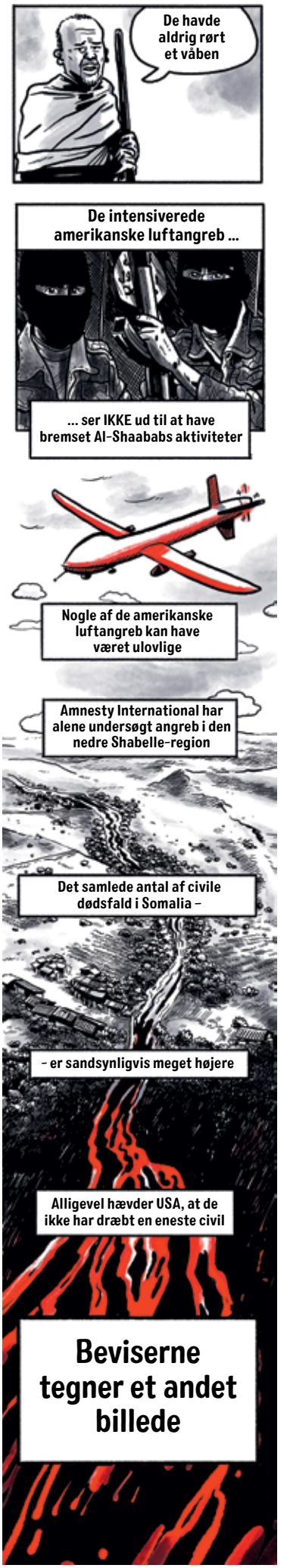

”Dit hår er smukt, sælger du?”

Alting er til salg i den colombianske grænseby Cúcuta, hvor tusindvis af venezuelanske migranter lever på gaden uden penge eller arbejde.

Af Lise Josefsen Hermann | Foto: Andrés Cardona

Cúcuta: Ved første øjekast ligner Merdecesparken en hvilken som helst anden park i Latinamerika. Her sælges kaffe, tyggegummi, folk hænger ud på bænke, børn leger på et gyngestativ.

Men førstehåndsindtrykket snyder. Her er alt til salg og prisen altid til forhandling. Her er piger, drenge, kvinder, mænd, transvestitter, gravide og alle sammen udstiller de deres kroppe, så godt de kan.

Ved den lille legeplads leger mange børn alene. Det er almindeligt, at mødre efterlader dem her, mens de tager til et nærliggende *residencia*, et slags motel, hvor de sælger deres krop i tyve minutter, typisk til en ældre mand. *Un rato*, som det kaldes. Et øjeblik. Prisen er normalt omkring 20.000 colombianske pesos. Cirka 42 danske kroner. Nogle gange får desperationen prisen til at falde. Til det halve. Eller en fjerdedel. I bytte for en frokost, et stykke brød eller et stykke chokolade.

“I Cúcuta er kvindekroppe lige så meget værd som venezuelanske bolivares (Venezuelas møntfod, red.). Ingenting,” siger Alejandra Vera Laguado.

Hun er sammen med en kollega i gang med at dele kondomer og anden prævention ud. Efter selv at være blevet voldtaget dannede den unge lokale cúcutaner en organisation for at gøre noget for de mange piger og kvinder, som havde været ude for det samme. De seneste år har især de venezuelanske piger og kvinder bekymret hende:

“De er de allermest sårbare. Det er dem, der har brug for vores hjælp”, siger Alejandra Vera Laguado.

Da det går op for kvinderne i Mercedesparken, at hun har kondomer, dannes der hurtigt en stor cirkel omkring hende. Hvis man ikke har råd til mad, hvordan skulle man så kunne betale for et kondom?

Kampen imod voldtægt har de seneste år bragt den lokale aktivist Alejandra i kontakt med venezuelanske piger og kvinder. Her deler hun kondomer ud i byens park.

Lørdagslotteri

Cúcuta har en befolkning på omkring 850.000 colombianere og 100.000 venezuelanere. Og den næsthøjeste arbejdsløshed i Colombia. Ifølge internationale NGO’er lever mere end hver femte venezuelaner i Cúcuta på gaden. Grænsestierne, som deler Colombia og Venezuela, kontrolleres af væbnede bander, og prisen for at krydse over til den anden side er 20.000 colombianske pesos. Ellers kan pigerne tage en lårkort nederdel på. En voldtægt for en grænsekrydsning.

”Lørdagslotteri, få en kvinde gratis”, står der på en hjemmelavet plakat ved indgangen til en bar med værelser til *”ratitos”*. Den voldsomme besked skaber ingen rynkede øjenbryn i Cúcuta. Ikke længere. Nær grænsen bliver der råbt om kap. Mænd og kvinder sælger kaffe og hotdogs. Grænsebroen er et forvirrende virvar. “Jeg køber hår, køber hår. Sælger du?”

Alt er til salg i Cúcuta. Og prisen bare falder og falder.

Den lokale menneskerettighedsorganisation *Progresar* fastslår, at de venezuelanske flygtninge i delstaten og i hele Colombia er i stor risiko for at blive udsat for menneskehandel, smugling og forsvindinger. Også antallet af mord på venezuelanere er stort i delstaten. I 2018 blev der registreret 60 mord i Norte de Santander og 222 i hele Colombia. Det er en stor stigning i forhold til året forinden.

“De her mennesker er ekstremt sårbare, de har intet. Slavearbejde, seksuel udnyttelse, trafficking, alt hvad du kan forestille dig, det sker for venezuelanere her”, siger Wilfredo Cañizares, direktør i Progresar.

Solgte sit hår

Én blok fra Mercedesparken ligger en af de mange *residencias*. Her kommer konstant par ud og ind. Unge, nogle meget unge, kvinder og piger. Mænd i alle aldre, de fleste af dem oppe i årene. Ved indgangen betaler parrene 5000 colombianske pesos, cirka 10 kroner, for brug af værelset, og så bliver der rakt en smule toiletpapir, et kondom og et lille stykke sæbe over disken.

Venezuelanske Katheryn på 25 år har prøvet alle funktioner på bordellet. Hun startede som sexarbejder, da hun ankom til Cúcuta for to år siden.

“Der er ikke arbejde til os venezuelanere. Det eneste, vi har tilbage, er at sælge vores kroppe,” siger hun.

WELCOME VENEZUELA

Mere end 2.7 million venezuelanere har søgt tilflugt i de latinamerikanske og caribiske lande. De har krav på beskyttelse, mener Amnesty, som skyder kampagnen Welcome Venezuela i gang:

"Millioner af mennesker er blevet tvunget til at efterlade alt og gå i dagevis for at undslippe menneskerettighedskrænkelserne i Venezuela, herunder vilkårlige anholdelser, udenomretlige henrettelser, tortur og brud på retten til mad og sundhed. Nabolandene må være solidariske og forpligte sig på at beskytte det venezuelanske folk i denne nødens stund", siger Erika Guevara-Rosas, Amnestys direktør i Amerika-regionen.

For 25-årige Katheryn er håret essensen af en kvinde. Ved ankomsten til Colombia måtte hun sælge 24 totter af sit eget hår for at klare sig.

Katheryn solgte sex på gaden den første halvanden måned. Det var efter, at hun havde solgt 24 totter af sit smukke hår.

"Jeg fik hele tiden af vide: Dit hår er smukt, sælger du? Jeg havde brug for pengene, og en dag sagde jeg ja. Det var forfærdeligt. Nedværdigende", siger hun og tager sig til håret, som for hende er essensen af en kvinde. Hun vænnede sig aldrig til at sælge sin krop:

"Hver dag tog jeg i kirke for at bede om tilgivelse for det forfærdelige, jeg gjorde. Men det var den eneste måde, jeg kunne få råd til mad og til at sende penge til medicin til min far i Venezuela", fortæller Katheryn.

> I Cúcuta er kvindekroppe lige så meget værd som venezuelanske bolivares. Ingenting
>
> **Alejandra Laguado, aktivist**

Hun har bestyret bordellet, siden hun blev gift med ejeren, en 57-årig cucutaner for halvandet år siden. Mens vi taler, kommer der konstant kvinder med kunder. Flere kvinder har helt små børn med sig på armen.

"Jeg kan ikke fordrage Cúcuta på grund af alt det, jeg har været igennem her," siger Katheryn.

Under disken ligger der et baseballbat og en machete. De bruger dem hver dag som beskyttelse mod vold, fortæller Katheryn.

Rettigheder kender ingen grænser

I Mercedesparken kontrollerer væbnede grupper kvinderne og deres indtægt. Størstedelen går til alfonserne, som også styrer, hvor kvinderne bor. Kvinderne er tydeligvis bange. De mindreårige piger lyver om deres alder. De ældre vil ikke have deres navn frem.

Alle siger, at de ikke har prøvet at prostituere sig, før de kom til Colombia. At de gør det af nød. Af sult. Katheryn og de andre kvinder fortæller, at kvinderne nogle gange tager deres små børn med ind på værelset og lægger dem i hjørnet, mens de har sex med kunden. De har ikke andet sted at gøre af deres barn imens. Når de bliver større, kan de efterlade dem alene på legepladsen i parken. Nær banderne og de væbnede grupper.

Katheryn fortæller også om forældre, der tvinger deres børn til at prostituere sig, fordi prisen er højere. Det kan være familiens eneste måde at få penge til mad.

Det er svært at forstå, hvordan den lokale kvinderettighedsforkæmper Alejandra Vera Laguado holder modet oppe midt i Cúcutas elendighed.

"Rettigheder kender ikke landegrænser. Hver gang jeg går på gaden i Cúcuta, ser jeg nye kvinder og piger. Vi er nødt til at prioritere at hjælpe disse mennesker her ved grænsen," siger den colombianske kvinde.

Og fortsætter sit arbejde fra et gadehjørne i Cúcuta.

Generalen, der hader titler

Politikernes rolle er overvurderet, og NGO'erne undervurderer deres egen magt, mener Kumi Naidoo, Amnesty Internationals nye generalsekretær. Selv er han formet af kampen mod apartheidstyret i Sydafrika.

Af Patrick van Ijzendoorn

Ikke alle i Kumi Naidoos omgangskreds forstod, hvorfor han overhovedet ville være Amnesty Internationals nye generalsekretær.

"Hvornår bliver du voksen, får dig et rigtigt job og begynder at tænke på dig selv?", spurgte en gammel ven fra anti-apartheidkampen, der nu er direktør for en stor virksomhed.

"Jeg har tænkt på mig selv, men særligt på min datter og mine sønner, på mine nevøer og niecer. På fremtiden for vores børn", siger Kumi i dag med et smil - et år efter han begyndte i jobbet som Amnestys nye topchef.

Samtidig er den tidligere Greenpeace-chef dødsens alvorlig – for eksempel da han nævner rapporten fra FN's klimapanel, som fastslår, at menneskeheden kun har 12 år til at forhindre en apokalyptisk og irreversibel klimaforandring.

"12 år. Lad det lige synke ind. 12 år inden der ikke er noget at gøre. Det, vi i dag gør, svarer til at flytte om på stolene på dækket af Titanic".

Hans ambition om, at Amnesty skal være med helt i front i kampen mod global opvarmning, har rejst spørgsmål. Burde verdens største menneskerettighedsorganisation ikke overlade det til organisationen Greenpeace eller Friends of the Earth og i stedet fokusere på politiske fangers skæbne?

Naidoo ser det på en anden måde:

"Er der en større trussel mod menneskerettighederne end klimaforandringernes akutte trussel mod hele menneskeheden?", spørger sydafrikaneren, der har det svært med hierarkiske strukturer.

Titlen generalsekretær er for stor, mener han: "Jeg er Kumi".

Aktivist i ly af natten

Nok mener Kumi Naidoo, at truslerne er både store og akutte, men kun én gang i løbet af interviewet fremstår han selv modløs.

Det sker, da han taler om sin storesøsters død. Hun fik konstateret en aggressiv tumor i

Kumi Naidoo besøger den syriske by Raqqa, hvor Amnesty har undersøgt civile drab under luftangreb fra den amerikanskledede militærkoalition.

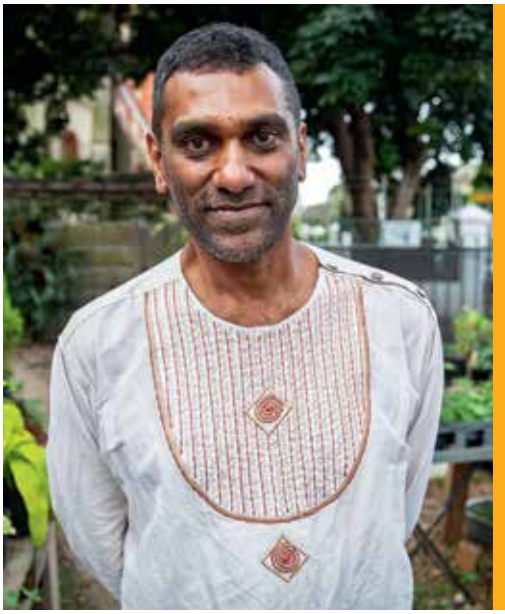

KUMI NAIDOOS MÅL

- Amnesty skal mere ind i klimakampen for at sikre menneskerettighederne.
- Amnesty skal blive bedre til at samarbejde med virksomheder.
- Amnesty skal blive bedre til at tale med sine modstandere. Det er "doven aktivisme" kun at tale til dem, som i forvejen støtter menneskerettighederne.

hjernen samme dag, som han var i London på sit første besøg hos Amnesty.

Hans søster blev som en mor for ham, efter at hans rigtige mor begik selvmord.

Året var 1980, og tragedien skete to uger før, at Kumi som 15-årig deltog i en stor studenterdemonstration mod Pieter Bothas (Sydafrikas premierminister, red.) apartheidregime. Demonstrationen fandt sted i Naidoos hjemby Durban, hvor han voksede op i en såkaldt township som en fjern slægtning til de indere, som briterne havde skibet af sted til Sydafrika for at arbejde i minerne, jernbanerne og sukkerplantagerne.

> Unge skal være ledere lige nu, for det er deres fremtid, der er på spil

"Min søster var en tavs aktivist, der var aktiv i kulissen. Om aftenen gav hun os i hemmelighed nøglerne til sin mands bil, så min bror og jeg kunne foretage os vores natlige aktiviteter. Uden hende ville det, vi gjorde, aldrig have været muligt. Vores far mente, at vi skulle fokusere på vores studier, men han var i stilhed stolt af os og kom ofte over på skolen for at tale vores sag, når vi nok engang var blevet bortvist".

Flugten til Oxford

Kumi Naidoos politiske forbilleder tæller Gandhi og Mandela. Den første svor til ikke-væbnet kamp, mens den anden havde en anden tilgang. Naidoo selv kom ofte i kontakt med politiet som studenteraktivist.

"I min studietid var jeg konstant på flugt og blev arresteret flere gange."

En af de mange aktioner, han var involveret i, var "Stem-ikke"-protesten, efter at regimet havde lavet et adskilt parlament til det indiske mindretal.

"Typisk del-og-hersk", siger Kumi om styrets strategi. Universitetsområdet var så usikkert for ham, at han var nødsaget til at tage sin eksamen på en hemmelig adresse. Til sidst flygtede han i 1987 til Storbritannien, hvor han fik et såkaldt Rhodes-stipendium til universitetet Oxford.

"Jeg tænkte, at det var ret poetisk. Koloniherskeren Rhodes var selv blevet rig på at plyndre Sydafrika, og hans arv betalte nu for mit speciale om politisk modstand i Durban. Han må have roteret i sin grav".

Besatte olieplatforme

Efter løsladelsen af Mandela i 1990 og apartheidstyrets fald vendte Kumi Naidoo tilbage til sit hjemland. Det var et chok:

"Som modstandskæmper lever du fra dag til dag, og pludselig skulle jeg tænke på karriere og pensioner".

Han blev tilbudt en toppost i partiet ANC, men afslog. I dag mener han fortsat, at politikeres rolle er overvurderet, mens ledere af fagforbund, religioner og NGO'er har mere indflydelse, end de selv tror.

Naidoo valgte derfor en rolle som aktivist i civilsamfundet. I 2009 skabte han overskrifter med en sultestrejke i protest mod det sydafrikanske styres bånd til Zimbabwes diktator, Robert Mugabe. På den nittende dag, hvor Naidoo havde tabt syv kilo, modtog han et opkald fra Greenpeace, der tilbød ham jobbet som øverste chef.

Han var i tvivl, men hans dengang 16-årige datter Naomi overbeviste ham:

"Hun sagde, at hun ville miste al respekt for mig, hvis jeg lod den mulighed gå fra mig".

De næste syv år boede han i to verdener: Den diplomatiske, der inkluderede folk som Tony Blair, Vladimir Putin, Barack Obama, Bob Geldof og Bill Gates. Og den aktivistiske, hvor han blandt andet var med til at besætte en olieplatform, der tilhørte den russiske energigigant Gazprom. Hans mål var ikke at redde planeten som så mange andre traditionelle miljøforkæmpere, men at redde menneskeheden.

"Naturen kommer sig så snart, der ikke er mennesker tilbage på jorden; det er ikke den vigtigste ting".

Fremtidens ledere

Relationen til Amnesty går næsten tre årtier tilbage.

"I månederne før jeg begyndte på Oxford, mødtes jeg med nogle Sydafrika-researchere fra Amnesty for at fortælle dem om fængslingen af aktivister, der ikke var bredt kendt, og jeg holdt kontakten med dem.

Amnesty begyndte at arbejde med miljøspørgsmål i 2009, og organisationen kan blive en vigtig spiller i kampen mod global opvarmning, mener Kumi Naidoo.

"Med syv millioner medlemmer er vores organisation større og mere udbredt end Greenpeace. Vi kan spille en rolle i forhold til at fordømme forurenere, der krænker menneskers rettigheder. Vi kan lægge pres på regeringer og virksomheder for at få dem til at tage problemet alvorligt."

Naidoo bliver opmuntret af unge menneskers interesse i klimaet og vil derfor også give dem en mere prominent rolle i Amnesty.

"Man hører ofte, at unge mennesker er fremtidens ledere, men det er ikke længere tilfældet. De skal være ledere lige nu, fordi det er deres fremtid, der er på spil."

Jeg elsker at lægge makeup, og jeg kunne kun redde nogle enkelte flasker, før vi flygtede. Militæret og mænd i uniform nedbrændte mit hus, min butik og vores by.

Josna Parveen, 21 år

MIN KÆRESTE EJENDEL

Hvad ville du tage med dig, hvis du skulle forlade dit hjem i løbet af få minutter? Amnestys fotograf Ahmer Khan har besøgt flygtningelejrene i Cox's Bazar i Bangladesh og spurgt en række rohingyaer om, hvad de tog med sig under deres flugt fra Myanmar.

Foto: Ahmer Khan / Amnesty International

Regeringen, militæret, politiet – de kom alle efter os. De brændte husene ned og dræbte så mange. Koranen er den vigtigste ting i mit liv. Jeg er glad for, at jeg kunne redde en kopi af den.

Asmat-Ullah, 28 år

Amnesty arbejder for rohingyaernes sikkerhed

Siden sensommeren 2017 har mere end 745.000 rohingyaer måtte flygte fra delstaten Rakhine i Myanmar. Amnestys regionale researcher, Sultan Mohammed Zakaria, forklarer her, hvad Amnesty gør for at hjælpe dem.

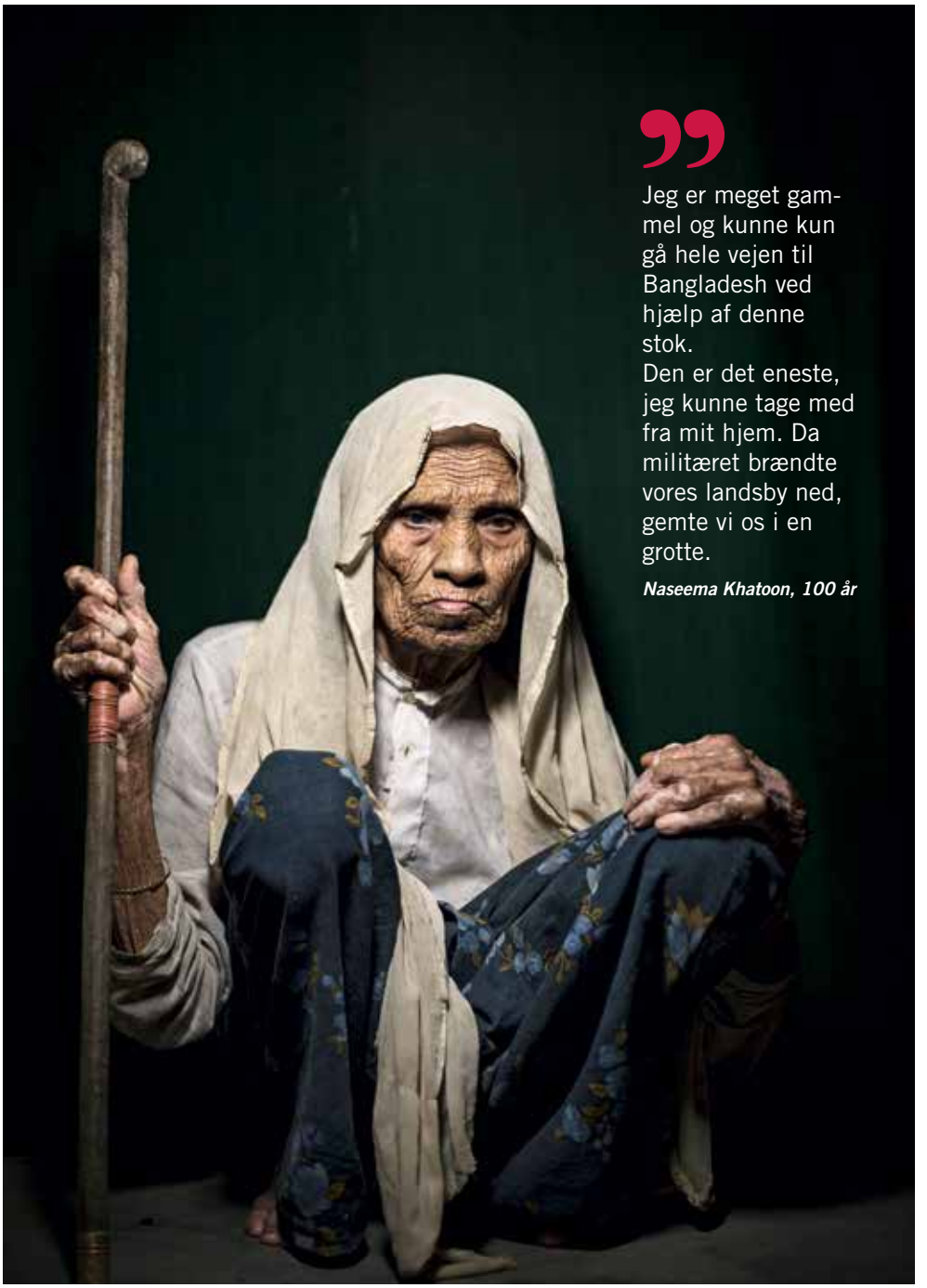

Jeg er meget gammel og kunne kun gå hele vejen til Bangladesh ved hjælp af denne stok.
Den er det eneste, jeg kunne tage med fra mit hjem. Da militæret brændte vores landsby ned, gemte vi os i en grotte.

Naseema Khatoon, 100 år

Hvad kendetegner rohingyaernes situation i dag?
Levevilkårene i lejrene er dårlige. Rohingyaerne bor i midlertidige boliger lavet af bambus og plastic-presenning. De er afhængige af uddelingen af fødevarer, som, fortæller mange, ikke rækker til større familier. Forholdene er usunde og uhygiejniske. Lægehjælp er begrænset. Børn har ikke mulighed for at gå i lokale skoler.

Ønsker rohingyaerne selv at vende hjem til Myanmar?
Den store majoritet ønsker at vende hjem til Myanmar, når der er sikkert. Mange peger på en række betingelser, før det kan ske: De ønsker de ansvarlige for overgreb stillet til ansvar, de ønsker lige rettigheder, deres ejendomme tilbage og formel anerkendelse som rohingyaer i Myanmar. Indtil nu har Myanmar ikke forpligtet sig til at efterkomme dette. Tværtimod modarbejder Myanmar og dets internationale støtter rohingyaernes hjemvendelse og kravene om pådragelse af ansvar for forbrydelserne. Dette frustrerer rohingyaerne.

Hvordan har Amnestys arbejde indtil nu hjulpet?
Til trods for kendskabet til det ekstremt farlige miljø i Myanmar forsøgte myndighederne i Bangladesh sidste år at presse rohingya-flygtningene tilbage uden at konsultere dem først. Vi gik imod forsøget på at gennemtvinge ufrivillige hjemsendelser og lobbyerede regeringen i Bangladesh til ikke at gå videre med planerne.

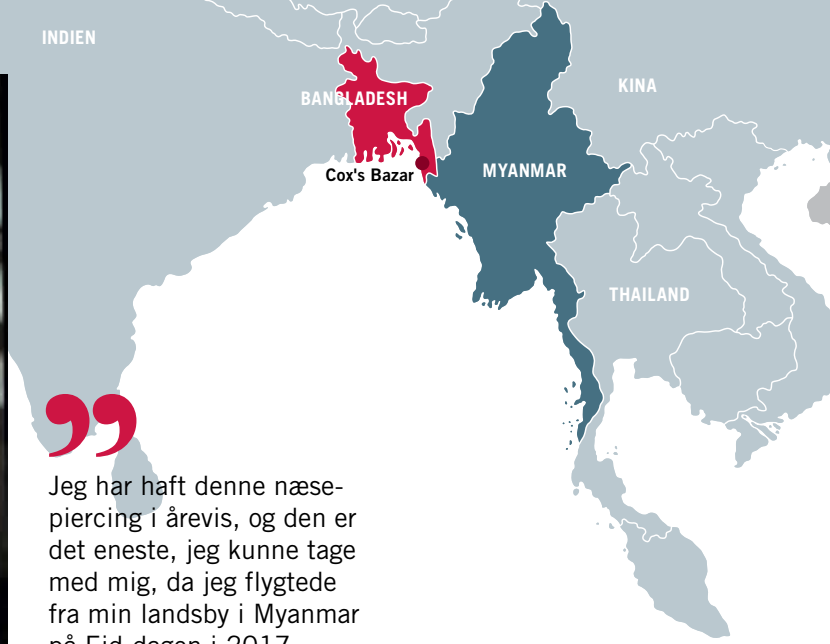

Jeg har haft denne næsepiercing i årevis, og den er det eneste, jeg kunne tage med mig, da jeg flygtede fra min landsby i Myanmar på Eid-dagen i 2017.

Maryam Khatoon, 30 år

"Jeg vil ikke efterlade denne creme". Sådan sagde den seksårige pige Taslima til sin far, da familien flygtede fra Myanmar.

Det lykkedes mig at tage denne gryde med mig, så jeg kunne lave mad til mine børn på vejen til Bangladesh. Der er intet vigtigere i mit liv end mine børn.

Al Marijan, 35 år

Mine brødre og jeg bar denne madkurv med os fra Myanmar. Maden var væk, allerede før vi krydsede grænsen.

Inayat-Ullah, 10 år

30-ÅRET FOR DRABENE PÅ DEN HIMMELSKE FREDS PLADS

KINAS FORBUDTE FORTID

Tusindvis af lavtlønnede ansatte arbejder i "censur-fabrikker" og gennemsøger den digitale verden for forbudt indhold. Her kan selv et foto af en tom stol give store problemer.

Af Li Yuan, New York Times

Li Chengzhi havde meget at lære, da han først fik jobbet som professionel censor. Ligesom mange andre unge mennesker i Kina kendte den 24-årige collegeuddannede stort set intet til massakren på Den Himmelske Freds Plads i 1989. Han havde aldrig hørt om Kinas mest berømte dissident Liu Xiabo, nobelprisvinderen, der døde i husarrest for to år siden.

Men nu, efter sin træning, ved han, hvad han skal holde udkig efter – og hvad han skal blokere. På vegne af kinesiske medievirksomheder bruger han timer på at gennemgå onlineindhold på udkig efter alt, der kan vække regeringens vrede. Han ved, hvordan man får øje på kodeord, der indirekte refererer til kinesiske ledere og skandaler, eller på de memes, der berører emner, som den kinesiske regering ikke ønsker, folk skal læse om.

Li, der stadig har spor efter ungdommelig akne i ansigtet, tager sit job alvorligt. "Det bidrager til at rense onlinemiljøet," siger han.

For kinesiske virksomheder er det et spørgsmål om liv eller død at holde sig på den rigtige side af regeringens censurpolitik. Som en ekstra udfordring kræver myndighederne, at virksomheder selv censurerer og opfordrer dem til at hyre i tusindvis af medarbejdere til at overvåge webindhold.

Det har skabt en voksende og lukrativ ny industri: censurfabrikker.

Li arbejder for Beyondsoft, et firma, der leverer internetydelser i Beijing og sammen med andre firmaer påtager sig censuropgaver for andre firmaer. Han arbejder på et kontor i byen Chengdu. Kontoret ligger i hjertet af et moderne industrikvarter og er lyst og nyt nok til at ligne et kontor hos et ressourcestærkt opstartsfirma i teknologi-metropoler som Beijing og Shenzhen. De flyttede ind for nylig, efter kunderne klagede over, at deres forrige

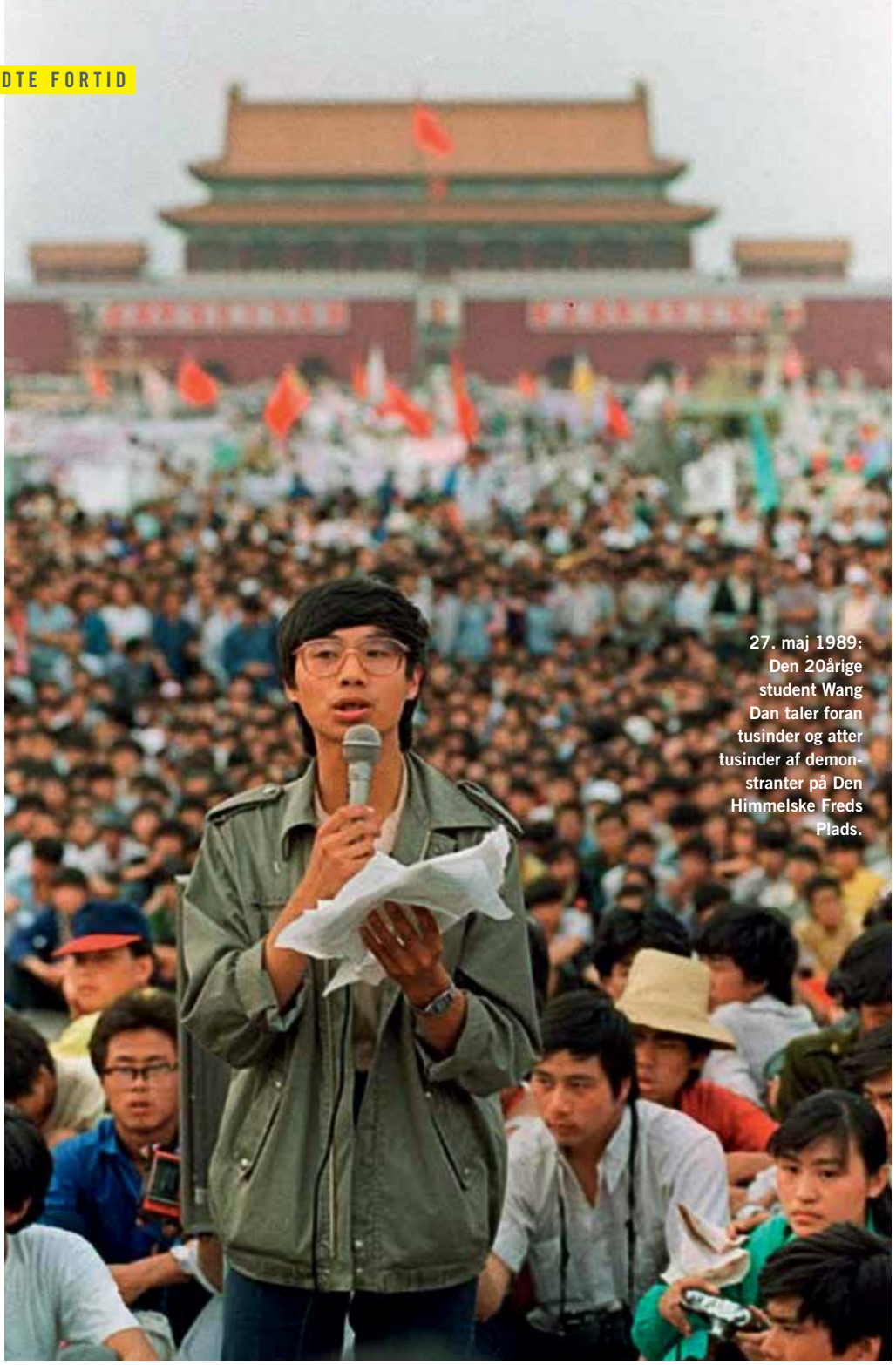

FOTO: MARK AVERY / RITZAU SCANPIX

27. maj 1989: Den 20årige student Wang Dan taler foran tusinder og atter tusinder af demonstranter på Den Himmelske Freds Plads.

HISTORISK PROTEST

- **For 30 år siden** besatte tusindvis af studerende fra april og syv uger frem Den Himmelske Freds Plads i Beijing. De krævede med fredelige midler politiske reformer. Det vurderes, at mere end en million kinesere var samlet på pladsen, da demonstrationen var på sit højeste.

- **Regeringen indførte** undtagelsestilstand og indsatte militæret. Tusinder af soldater blev dog i første omgang forhindret i at nå frem til pladsen, da lokale indbyggere gik på gaderne og fysisk blokerede for militærets fremrykning.

- **Natten til den 4. juni** ankom kampvogne og tungt bevæbnede tropper til pladsen. De åbnede ild, dræbte og sårede i hundredvis af demonstranter. En officiel rapport fra de kinesiske myndigheder hævdede i slutningen af juni 1989, at mere end 3.000 civile blev såret, og at mere end 200 mennesker døde under "optøjerne". Ifølge rapporten mistede i dusinvis af soldater også livet. Tabstallet er omdiskuteret og estimater spænder fra hundreder til tusinder af døde.

- **Efter militærets rydning af pladsen** blev demonstranter tilbageholdt, tortureret og fængslet efter uretfærdige retssager. Kinas regering har aldrig taget ansvar for overgrebene på pladsen.

- **Først i 2016 blev den sidste** demonstrant fra pladsen løsladt fra fængsel. Aktivister, som siden 1989 har arbejdet for retfærdighed for ofrene, er blevet chikaneret og overvåget. Kinesere, som har forsøgt at markere årsdagen, er blevet tilbageholdt og tiltalt for at "fremprovokere ballade".

› kontor var for småt til, at medarbejderne kunne yde deres bedste.

"Et øjebliks forglemmelse kan resultere i en alvorlig politisk fejltagelse," siger Yang Xiao, der er chef for Beyondsofts internetvirksomhed, heriblandt gennemgang af webindhold. Beyondsoft har, med henvisning til fortrolighed, afvist at afsløre hvilke kinesiske medievirksomheder, de har som kunder.

Verdens førende censursystem

Kina har opbygget verdens mest omfangsrige og sofistikerede censursystem online. Det har vokset sig endnu stærkere under præsident Xi Jinping, der ønsker, at internettet skal spille en større rolle i at styrke kommunistpartiets kontrol over samfundet. Mere indhold anses i dag for ømtåleligt. Og straffene er blevet hårdere.

Før i tiden udtalte Kinas myndigheder sig kun vævende om sine kontrolmekanismer, men i dag fremhæver de deres vision for et regeringsstyret internet. En tanke, der vækker overraskende resonans i andre lande. Selv i traditionelle bastioner for ytringsfrihed som Vesteuropa og USA overve-

jer man at sætte grænser for digitale ytringer. Platforme som Facebook og YouTube har erklæret, at de vil ansætte tusindvis af ekstra medarbejdere for bedre at holde styr på deres indhold.

Ansatte som Li Chengzhi viser denne tilgang i dens ekstreme udgave – en udgave, der kontrollerer, hvad over 800 millioner internetbrugere i Kina ser hver dag.

Beyondsoft har over 4.000 medarbejdere, der, ligesom Li, arbejder på fabrikker, der overvåger indhold. I 2016 var der blot omkring 200. De ansatte gennemgår og censurerer indhold døgnet rundt.

"Vi er dataindustriens svar på Foxconn", siger Yang Xiao og sammenligner sit firma med den største kontraktproducent, der laver iPhones og andre produkter for Apple.

Mange online medievirksomheder har deres egne interne teams, der gennemgår indhold, nogle med tusindvis af ansatte. De undersøger måder, hvorpå man kan få kunstig intelligens til at gøre arbejdet. Chefen for A.I. lab (kunstig intelligens-laboratoriet, red.) i et stort online mediefirma, der ønsker at være anonymt på grund af sine følsomme emner, udtalte, at firmaet havde 120 maskinlæringsmodeller.

Men succesen er begrænset. Algoritmer kan nemt narres.

"A.I.-maskiner er intelligente, men de er ikke ligeså kloge som menneskehjerner," siger Li. "De overser mange ting, når de gennemgår indhold".

Historietimen

Beyondsoft har et team på 160 personer i Chengdu, der arbejder i fireskiftshold for at gennemgå potentielt politisk følsomt indhold på en nyhedsapp. Beyondsoft har et andet team i byen Xi'an, der gennemgår potentielt vulgært eller blasfemisk indhold på samme app. Ligesom resten af verden er Kinas internet fyldt med pornografi og andet indhold, som brugere kan finde stødende.

I Chengdu-kontoret låser de ansatte deres smartphones inde i skabe på gangene. De kan ikke tage screenshots eller sende informationer fra deres computere. De ansatte er næsten alle college-dimittender i tyveårsalderen. De har ofte ikke stor viden om eller interesse for politik. I Kina lærer mange forældre og skolelærere de unge, at politisk interesse kun medfører problemer.

For at komme denne udfordring i møde har Yang Xiao og hans kolleger udviklet et sofistikeret undervisningssystem. Nyansatte starter med en ugelang teoritræning, hvor mere rutinerede medarbejdere giver dem den omtålelige viden, de ikke havde før.

"Mit kontor er lige ved siden af undervisningslokalet," fortæller Yang. "Jeg hører ofte overraskede lyde: 'Aha, aha, aha'".

"De vidste for eksempel ikke noget om den 4. juni", fortæller han med henvisning til rydningen af Den Himmelske Freds Plads i 1989. "De anede det virkelig ikke."

Beyondsoft har udviklet en omfattende database, der bygger på den information, som Yang kalder for "kernekompetencen". Firmaet bruger også anti-censursoftware til jævnligt at besøge, hvad det kalder anti-revolutionære hjemmesider, der er blokeret af den kinesiske regering. Derefter opdaterer den databasen.

Nye ansatte studerer databasen på samme måde, som hvis de skulle til eksamen. Efter to uger skal de bestå en test.

Pauseskærmen på hver computer er den samme: fotos og navne på nuværende og tidligere medlemmer af kommunistpartiets topledelse. Ansatte skal memorere disse ansigter: Kun regeringsejede websites og særligt godkendte politiske blogs – en gruppe på

> A.I.-maskiner er intelligente, men de er ikke ligeså kloge som menneskehjerner
>
> **Li Chengzhi, censor**

FOTO: RITZAU SCANPIX

2019:
Wang Dan fortsætter sit arbejde for demokrati i Kina. I dag udenfor landet.

NUMMER ET PÅ LISTEN

Studenterlederen Wang Dan stod øverst på Kinas liste over eftersøgte demonstranter efter rydningen af Den Himmelske Freds Plads. Han tilbragte seks år i fængsel.

I 1989 arrangerede 20årige Wang Dan diskussioner om demokrati på universitetet.

"Jeg var bare én af lederne. Jeg ved ikke, hvorfor jeg blev nummer et på listen", har Wang Dan fortalt Amnesty.

"Vi appellerede til regeringen om mere demokratiske institutioner for at undgå korruption."

Den 13. maj begyndte de studerende at sultestrejke. Det tiltrak støtte fra arbejdere, hvilket var med til at forvandle studenterprotesten til en folkebevægelse.

"Vi havde aldrig troet, at regeringen ville sætte militærtropper ind imod dens eget folk".

Da militæret åbnede ild sent den 3. juni, var Wang Dan i sin sovesal på universitetet.

"Min klassekammerat ringede fra et sted i nærheden af pladsen. "Rydningen er begyndt. Folk er døde." Jeg forsøgte at komme frem til pladsen, men politiet havde spærret vejen. Jeg var i chok. I tre til fire dage kunne jeg intet sige."

I ugerne der fulgte, gemte Wang Dan sig hos venner. Men den 2. juli fandt myndighederne ham og han måtte tilbringe fire år i fængsel. Efter sin løsladelse valgte han at blive i Kina, men blev mindre end to år efter idømt 11 års fængsel. Efter to års afsoning blev han løsladt på betingelse af, at han forlod landet.

"Var jeg blevet i Kina, var jeg blevet i fængslet og havde intet kunne gøre. Uden for Kina kan jeg i det mindste tale frit. "

hvad der kaldes 'den hvide liste' – har tilladelse til at vise billeder af toplederne.

Ansatte bliver i begyndelsen af deres vagt briefet om de nyeste censurinstruktioner, som kunder har fremsendt, og som kunderne selv har fået fra regeringen. Ansatte skal derefter besvare omkring ti spørgsmål, der er udformet for at teste deres hukommelse. Prøvens resultat har indflydelse på den ansattes løn.

> Den slags information er ikke god for folk udenfor
>
> **Li Chengzhi, censor**

En fredag for nylig lød et af spørgsmålene: Hvilket af de følgende navne tilhører datteren af Li Peng, Kinas tidligere premierminister? Det korrekte svar er Li Xialon. Hun har længe været genstand for latterliggørelse på nettet på grund af sin dyre smag i mode, og fordi hun er ét ud af mange børn af partiledere, der opnår høje stillinger eller velstand.

Det var et relativt nemt spørgsmål. En sværere opgave er det at navigere på de snirklede veje, som Kinas internetbrugere benytter sig af for at tale om politiske forhold - uden at blive fanget af censuren.

I en kommentar på et Hongkongnyhedssite i 2017 blev seks kinesiske ledere efter Mao sammenlignet med kejsere fra Han-dynastiet. Nogle kinesiske debattører begyndte at bruge kejsernavnene, når de refererede til de politiske ledere. Beyondsofts ansatte blev nødt til at vide, hvilke kejsernavne der blev associeret med hvilke ledere.

Og så er der fotografierne af en tom stol. De henviser til Liu Xiabo, nobelprisvinderen, der ikke fik lov at forlade Kina for at tage til prisoverrækkelsen i Oslo og derfor blev repræsenteret ved en tom stol. Referencer til George Orwells roman "1984" er også forbudt.

Skidt for folk udenfor

Beyondsofts software trawler igennem hjemmesider og markerer potentielt krænkende ord med farver. Hvis en side er fuld af farvekodede ord, kræver den sandsynligvis en nærmere gennemgang. Hvis der kun er et eller to ord, er det i orden at lade den passere.

Ifølge Beyondsofts website har dets overvågningsservice, der hedder Rainbow Shield, samlet over 100.000 grundlæggende følsomme ord og over tre millioner afledte ord. Politisk følsomme ord udgør en tredjedel af det totale antal, efterfulgt af ord relateret til pornografi, prostitution, hasardspil og knive.

FOTO: REUTERS / RITZAU SCANPIX

Ansatte som Li Chengzhi tjener 350-500 dollar (2.300 til 3.300 kroner, red.) om måneden, en gennemsnitlig løn i Chengdu. Hver ansat forventes at gennemgå 1.000-2.000 artikler på en vagt. Artikler, der lægges op på nyhedsapp'en, skal godkendes eller

---

BRENDAN MCDERMID / REUTERS / RITZAU SCANPIX

KUGLERNE FLØJ OM ØRERNE

Kampvognene fik jorden på Den Himmelske Freds Plads til at ryste, fortæller Shen Tong, som var med til at lede studenternes protest.

Trods sine kun 20 år var Shen Tong i 1989 en erfaren aktivist på universitetet.

"Vi følte virkelig, at vi var patrioter, at vi faktisk hjalp regeringen. Det store flertal ønskede reformer, ikke revolution," har han fortalt Amnesty.

Da regeringen erklærede undtagelsestilstand, voksede befolkningens støtte til de demonstrerende studerende. Flere og flere gik på gaden, og det lykkedes nogle borgere at holde soldaterne væk fra Den Himmelske Freds Plads.

"Vi følte os uovervindelige".

Natten til den 4. juni gik soldaterne i gang med at rydde pladsen.

"Først troede vi, det var gummikugler. Vi troede ikke på, at regeringen ville begå noget så forfærdeligt".

Jorden rystede, da den ene kampvogn efter den anden kørte frem på række, fortæller Shen Tong. "Så gik det endelig op for mig. Jeg så mennesker med blodigt tøj; folk der blev båret op på tagene for at komme i sikkerhed. Der var ikke sikkert på jorden, hvor kuglerne fløj om ørerne".

"Jeg ved godt det er irrationelt, men jeg føler et ansvar for de drab. Vi var for naive. En sådan protest i en politistat udgør et paradigmeskift. Man aner ikke, hvor grænsen er. Vi rykkede grænsen."

Den 23. Maj 1989: Portrættet af Mao Zedong tildækkes efter tre unge demonstranter har kastet med maling. Aktionen blev standset af studenterbevægelsen selv, som kritiserede vandalismen og overgav de tre demonstranter til det lokale politi.

afvises inden for en time. I modsætning til Foxconns ansatte har de ansatte hos Beyondsoft ikke meget overarbejde, for lange arbejdsdage kan skade præcisionen, siger chefen Yang Xiao.

Det er let at lave fejl. En artikel om Kinas førstedame Peng Liyuan viste fejlagtigt et foto af en berømt sanger, der rygtevis kædes sammen med en anden leder. Det blev opdaget af en anden medarbejder, før den kom ud, siger Yang. Den unge censuransatte Li Chengzhi fortæller, at de værste fejl stort set alle omhandler de øverste ledere. Engang da han var træt, overså han et lille foto af præsident Xi Jinping på et website, der ikke optræder på den hvide liste. Han ærgrer sig stadig over det.

> I nogle tilfælde er det bedst bare at følge reglerne
>
> **Li Chengzhi, censor**

Adspurgt om han har fortalt familie og venner, hvad han har lært på arbejdet – for eksempel om nedkæmpningen af demonstranterne på Den Himmelske Freds Plads – ryster han heftigt på hovedet.

"Den slags information er ikke god for folk udenfor," siger han. "Hvis mange mennesker kender til det, kan det generere rygter."

FOTO: SADAYUKI MIKAMI / AP / RITZAU SCANPIX

Den 16.maj, 1989: På tredjedagen af en sultestrejke kollapser en ung studerende og bæres væk af medstuderende.

Men rydningen af Den Himmelske Freds Plads er historie, ikke et rygte. Hvordan får han det til at passe sammen?

"I nogle tilfælde," siger han, "er det bedst bare at følge reglerne".

Artiklen er tidligere bragt i New York Times. Oversættelse: Amnesty

MISINFORMATION I FOLKETS TJENESTE

Den kinesiske værktøjskasse til at begrænse kritik vokser. Mens det store flertal i befolkningen accepterer censuren, må aktivister gribe til kreative metoder for at tale styret imod.

Af Nora Rahbek Kanafani

En enlig demonstrant, der forsøger at blokere kolonnen af kampvogne. Fotoet er for omverdenen blevet symbolet på demonstranternes møde med overmagten på Den Himmelske Freds Plads. Men i Kina blev fotoet stik modsat brugt af myndighederne som et bevis på, hvor hensynsfuldt militæret opførte sig.

Det fortæller Mette Holm, der som journalist i juni 1989 befandt sig i Beijing for at dække demonstrationerne, som også de kinesiske medier rapporterede om. Efter opstanden blev der igen lukket ned for informationsstrømmen. For kommunistpartiet er det nemlig afgørende at kunne styre, hvilken information kineserne får adgang til.

"I Kina er medier tænkt som opdragelse snarere end som oplysning", fortæller Mette Holm.

"Kina tåler ikke at blive udfordret på sit magtmonopol, og der er en gennemført misinformation på mange planer".

Præsident Xi Jinping har de seneste år strammet grebet om internettet i et forsøg på, med egne ord, at komme fake news og rygtespredning til livs.

"Uden internetsikkerhed er der ingen national sikkerhed, ingen økonomisk eller social stabilitet, og det er vanskeligt at sikre flertallets interesse", udtalte præsidenten sidste år til Kinas nationale nyhedsbureau Xinhua.

Point for god opførsel

30 år efter protesterne på Den Himmelske Freds Plads synes den digitale kontrol over information blot at stige.

Næste år ruller de kinesiske myndigheder et såkaldt socialt kreditsystem ud i hele landet. Her tildeles borgerne point efter god og dårlig opførsel. Kører man for stærkt, råber højt på gaden eller ytrer sig kritisk, fratrækkes man point og kommer bagerst i køen, når det gælder adgang til for eksempel job og bolig. Systemet er ét ud af flere tiltag, der skal gøre

FOTO: RITZAU SCANPIX

En Tv-journalist dækker fra Den Himmelske Freds Plads åbningen af det kinesiske parlament. Overvågningskameraer pryder pladsens lamper.

op med korruption og skandaler og sikre mere tryghed og bedre opførsel i det offentlige rum. Og opbakningen er høj blandt den almindelige kineser, vurderer Casper Wichmann, specialist i digitale platforme i Kina.

"De deler folk op i første og andenrangsborgere, alt efter din score. Folk bliver stillet til ansvar, hvis de ikke opfører sig ordentligt, og det er der stor opbakning til– også blandt de veluddannede i de urbane områder, selvom man skulle tro, at det måske var dem, der havde mest at tabe i forhold til manglen på privatliv", siger Casper Wichmann.

Også Kinakenderen Mette Holm peger på, at mange kinesere accepterer overvågning og censur:

"Det store flertal af kineserne har oplevet økonomisk fremgang og mere frihed i deres levetid. Tidligere kunne man som kineser ikke rejse frit uden tilladelse. Du kunne ikke selv bestemme din uddannelse eller dit arbejde. Du kunne blive tvangsgift eller få et forbud mod at gifte dig. På den måde er de flestes liv blevet meget bedre. Man kan stadig ikke kritisere staten, men for den almindelige kineser, der har familie og job, er livet blevet bedre," siger Mette Holm.

Krabber med ur

For Kinas aktivister gør den øgede overvågning og kontrol det vanskeligt at mobilisere sig. Udover at kontrollen med internettet er blevet skærpet, er politiet også blevet bedre til at forudse protester ved at overvåge onchatfora online og ved at bruge masseovervågningsredskaber som for eksempel ansigtsgenkendelse.

Det har fået aktivister til at gribe til kreative metoder, hvor de leger med sproget online for at undgå at blive fanget af myndighedernes censur. Aktivister skriver uskyldigt klingende budskaber, som man ikke kan sætte en finger på, men som af ligesindede tolkes som skarp kritik. Billeder af krabber med armbåndsure florerer for eksempel online uden at blive blokeret af censuren, selvom de henviser til fotos af partimedlemmers fornemme armbåndsure, som, mener aktivisterne, er et resultat af bestikkelse.

"De leger med sproget, så det virker helt uskyldigt, men samtidig sender de et signal, der kan læses og forstås af andre aktivister", siger Mette Holm.

Smalle protester lever

På Amnesty Internationals kontor i Hongkong følger man situationen i Kina tæt. Phoebe So, der er aktivismekoordinator, fortæller, at myndighedernes øgede kontrol ikke har svækket aktivisternes engagement.

"Siden 2012 har præsident Xi Jinping ført en vedholdende kampagne med tilbageholdelser af NGO-ansatte, advokater og rettighedsaktivister. Det har dog ikke fået aktivisterne til at holde sig væk fra arbejdet for menneskerettigheder – nærmere tværtimod. Folk har i stigende grad tyet til demonstrationer trods kommunistpartiets hårde fremfærd".

På den ene side har de kinesiske myndigheder de seneste år givet folk et lidt større rum til at lufte deres vrede og frustration i. På den anden side er grænsen klar: kritik af kommunistpartiet eller højtstående ministre tolereres ikke.

Fælles for mange af protesterne er, at de handler om smalle emner, og at de begrænser sig til enkelte byer eller områder. For et år siden demonstrerede omkring 200 lærere i Kinas Anhui-provins over ikke-udbetalte bonusser. I juli sidste år demonstrerede en gruppe af kinesiske aktivister og forældre foran en regeringsbygning i Beijing i protest over en skandale om ineffektive vacciner. Politiet får som oftest opløst demonstrationerne hurtigt, og folk bliver tilbageholdt.

Ville en demonstration som den på Den Himmelske Freds Plads kunne finde sted i dag? Phoebe So tror det ikke.

"Ingen af demonstrationerne har kunnet eskalere og blive til en national bevægelse som den på Den Himmelske Freds Plads i 1989. Det er ikke overraskende, at de mest populære bevægelser her har fokus på smalle emner og arbejder indenfor systemet – i stedet for at udfordre kommunistpartiet", siger hun.

SKRIV UNDER FOR FÆNGSLET AKTIVIST

Aktivisten Chen Bing blev i april i år idømt tre et halvt års fængsel, fordi han sammen med tre andre aktivister havde produceret en likør, hvis navn og mærkat blev brugt til at mindes rydningen af Den Himmelske Freds Plads. Ifølge dommen havde de "fremprovokeret ballade".

Alle fire har været tilbageholdt, siden de i 2016 forud for 27-årsdagen for rydningen af Den Himmelske Freds Plads promoverede deres likør på internettet. Chen Bing, som ikke har vedkendt sig at have begået en forbrydelse, har som den eneste modtaget en fængselsdom.

Amnesty kræver, at de kinesiske myndigheder beskytter Chen Bings ytringsfrihed og løslader ham øjeblikkeligt og betingelsesløst.

Du kan støtte kravet ved inden den 25. juni at sende en SMS med teksten KINA til 1252.

Så overbringer vi din og tusinder af andres underskrift til de kinesiske myndigheder.

FOTO: RITZAU SCANPIX

”I Danmark slås vi nok mest med det problem, som hedder hyggeracisme”

Fodboldspilleren Mathias Zanka Jørgensen har i flere år offentligt påtalt både racisme og homofobi i fodboldens verden. Han foreslår uddannelse af trænere og ledere i ungdomsrækkerne for at stoppe krænkende tilråb.

Af Roberto Zacharias |
Foto: Gonzales Photo Kenneth Nguyen / Ritzau Scanpix

Hvorfor har du valgt at bruge din stemme til at påtale racisme og homofobi?
Der er meget fokus på racisme, og fordi jeg både er af afrikansk og dansk afstamning, er det et spørgsmål, jeg ofte får, og som jeg gerne svarer på. Vi kalder os selv for et progressivt land, men samtidig accepterer vi, at 25.000 mennesker på et fodboldstadium kan sidde og råbe – uden at der er nogen, der løfter et øjenbryn. Og vi skal ikke mere end et par år tilbage, før det at råbe sorte svin var almindeligt. I Danmark slås vi nok mest med det problem, som hedder hyggeracisme. Det er ting, der ikke bliver sagt i alvor, og som "man jo ikke mente på den måde”.

Hvad er problemet med eksempelvis homofobiske sange, der ikke er ment i alvor?
Jeg bliver ikke stødt personligt over dem, fordi jeg ikke har den seksuelle orientering. Men det bliver de homoseksuelle tilskuere, spillere og andre, der befinder sig på stadion måske. Og det kan gøre, at vi fremavler en kultur, som simpelthen ikke er inkluderende. Det går ikke i spænd med den måde, som vi gerne vil markedsføre fodbolden på – som et spil for alle.

Du har været i fodboldverdenen i mange år. Hvad er din forklaring på, at racisme og homofobi stadig eksisterer der?
Jeg tror, det skyldes, at sportsverdenen generelt befinder sig nogle år bagefter den virkelige verden, og at det er en lille lukket klub af mænd, hvor der er en hård retorik. I sådan en flokkultur bliver der desværre accepteret nogle ting, som vi ikke ville acceptere ude i det øvrige samfund.

Du begyndte selv at påtale problemet for cirka tre år siden, og nu er andre spillere gået aktivt ind i det. Hvor langt synes du, vi er kommet – både i Danmark og England, hvor du spiller til dagligt?
Jeg synes egentlig ikke, vi er kommet særligt langt. Det er dejligt, at der bliver talt om det, men jeg tror, at der skal slås mere ned på det fra DBU's side. Der er kommet flere tiltag i gang – blandt andet ved at markere det ved en runde om året. Og i Premier League er der en endnu større markering end derhjemme. Der er eksempelvis to uger, hvor Premier League skifter til et regnbuefarvet logo alle steder – også på de sociale medier. Det er lidt større end i Danmark, men jeg vil ikke sige, at de er længere fremme.

Kommer racismen og homofobien anderledes til udtryk i fodbold i England end i Danmark?
Det er meget det samme. Udtryk og råb, som bliver råbt i affekt fra fans og spillere, som er dybt forankret i fodboldkulturen, og som man desværre – mig selv inkluderet – har råbt, siden man var barn. Det er desværre først sent, at jeg og andre er blevet kloge nok til at indse, at det ikke er i orden. Og det er egentlig ret lidt, der skal til, hvis man hører nogen sige noget, der ikke er ok. Det er nok at sige ”stop dig selv”. Folk kan godt se det, når det bliver pointeret. Ofte har det intet ondt i sig, men er simpelthen et levn fra fortiden, som vi bare skal af med.

Hvor går grænsen for dig for, hvad man må råbe ved en fodboldkamp?
Man skal bare passe på med at diskriminere. Og det er egentlig det eneste, jeg synes, man skal huske på. Det er meget få ting, jeg mener, at man ikke må råbe. Jeg synes ikke, at jeg skal være moralens vogter og sætte en streg et bestemt sted. Men det er da en god ide at tænke over, om nogen vil blive stødt, hvis man siger eller råber det her. Det handler om almindelig sund fornuft.

Hvad kan der mere gøres for at komme racisme og homofobi til livs?
Det er ren opdragelse, som selvfølgelig kommer meget hjemmefra. Der er vi ret godt med, fordi det fungerer jo meget godt ude i den virkelige verden. Men vi bliver også nødt til at uddanne folk, så vi på græsrodsniveau kan fortælle børnene, at det her er noget, vi ikke vil have. Vi ved, at fodboldtrænere og frivillige spiller en stor rolle for piger og drenge, der spiller fodbold i en ung alder. Så DBU må lave kurser, hvor de forklarer disse ledere, at det her er noget, vi ikke længere vil have i vores sport.

Mathias Zanka Jørgensen
Fodboldspiller

Født 1990 i København.

Forsvarsspiller i den engelske Premier League-klub Huddersfield Town F.C. og på det danske A-landshold.

Har været ambassadør for Spillerforeningens kampagne mod homofobi i 2017 og bakket op om Amnestys fejring af menneskerettighedernes 70-års fødselsdag i 2018 sammen med andre landsholdsspillere.

Samme år vandt han prisen Årets Hetero ved Danish Rainbow Awards for sin kamp mod homofobi.

Sportsverdenen befinder sig nogle år bag den virkelige verden, og det er en lille lukket klub af mænd, hvor der er en hård retorik.

aktivisten

FULDT TRYK PÅ SAMTYKKEKAMPAGNEN

I marts lancerede Amnesty kampagnen 'Let's talk about Yes' for at sikre voldtægtsofres adgang til retfærdighed. Kampagnen har skabt debat på Christiansborg, i nyhedsmedierne og på de sociale medier. Amnestys aktivister folder den nu ud over hele landet.

De næste måneder sætter aktivister fokus på kravet om en ny og samtykkebaseret voldtægtslovgivning, der lever op til menneskerettighederne. Aktivistgrupper fra hele landet er allerede tilmeldt kampagnen, og de næste måneder byder på events og aktiviteter på gymnasier, universiteter, i gågader, til kulturdage, på festivaller og biblioteker.

LetsTalkAboutYes har tre mål: For det første bør Danmark ændre sin voldtægtslov, så sex uden samtykke defineres som voldtægt. For det andet skal der indføres obligatorisk seksualundervisning til folkeskole- og gymnasieelever med fokus på samtykke og retten til at bestemme over sin egen krop og seksualitet. Og for det tredje skal politi, anklagemyndighed, dommere og bistandsadvokater uddannes for at undgå myter og fordomme om voldtægt.

DET KAN DU GØRE...

PÅ ÉT MINUT:
Følg Amnestys kampagner på instagram: **www.instagram.com/amnestydanmark**

1 TIME:
Vær med i Amnestys aktivistnetværk for børns rettigheder. Skriv til **boern@amnesty.dk** og tilmeld dig.

EN HEL DAG:
Bliv lokal indsamlingskoordinator for Amnesty og tag imod de seje indsamlere, når vi afholder landsindsamling den 8. december: Skriv til **indsamlingskoordinator@amnesty.dk** og hør nærmere.

Find os på:

SÅDAN KAN DU VÆRE MED:

Del Amnestys underskiftsindsamling, artikler og videoer om samtykke på sociale medier.
Find det hele på www.amnesty.dk/samtykke

Tilmeld dig kampagnen og få tilsendt materialer til lokale aktiviteter.
Skriv til aktivisme@amnesty.dk

Book et oplæg om samtykke, så sender Amnesty en oplægsholder.
Skriv til slundberg@amnesty.dk

LANDSMØDE I AKTIVISMENS TEGN

400 engagerede Amnesty-medlemmer mødtes i april til det årlige landsmøde. Debatter, oplæg, inspirerende samvær og ikke mindst aktivismen fyldte de to dage i Nyborg.

Amnesty-gruppen fra Furesø præsenterede deres arbejde for den iranske samvittighedsfange Narges Mohammadi. Og som noget helt unikt havde de også inviteret Narges mand, Taghi Rahmani, med. Han takkede Amnesty og landsmødets deltagere for kampen for sin kones løsladelse, og alle landsmødets deltagere deltog samtidig i en støtteaktion til fordel for Narges.

Der blev også afholdt aktivismetræf, som blev indledt af Amnestys helt nye aktivismepanel, der består af Frederikke Borglund fra København, Mirela Demo fra Aalborg, Hans Hüttel fra Aalborg, Jakob Lang fra Aarhus, Anne Katrine Andersen fra hovedbestyrelsen og Erik Sørensen, Sia Seidler og Sif Lundberg fra sekretariatet. "Med det nye aktivismepanel skaber vi et fællesskab af erfaringer med at være aktivist i Amnesty International, så vi kan lære af hinanden, blive endnu bedre til det, vi gør, og hjælpe nye grupper med at komme i gang", siger Hans Hüttel.

Foto: Filip Majkic

NY HOVEDBESTYRELSE

På Amnestys Landsmøde i april blev der valgt nye medlemmer til Amnesty hovedbestyrelse. Den nye hovedbestyrelse består nu af følgende medlemmer:

Oliver de Mylius – Leder
Sara Abawi – Viceleder
Kristoffer Nilaus Olsen – Kasserer
Anne Katrine Andersen – Hovedbestyrelsesmedlem
John Hansen – Hovedbestyrelsesmedlem
Ole Ankjær Madsen – Hovedbestyrelsesmedlem
Mikala Satiya Rørbech – Hovedbestyrelsesmedlem
Michael Danielsen – Suppleant

LAD TRYGHED BLIVE DEN GAVE DU EFTERLADER VERDEN

Få mere information på amnesty.dk/arv -
Ring eller skriv på 33456558 og arv@amnesty.dk

Foto: © Ahmer Khan

”Jeg så min landsby brænde”

11-årige Mohammad Junaid flygtede fra Myanmar til Bangladesh. Det skete i de rædselsmåneder, hvor rohingyaer blev udsat for etnisk udrensning i Myanmar.

Myanmars militær begyndte de uhyrlige overgreb på rohingyaerne – et forfulgt muslimsk mindretal i Myanmar – i august 2017.

Amnesty har siden dokumenteret drab, tilfældige anholdelser, voldtægt og seksuelle overgreb på kvinder og piger. Militæret nedbrændte tusindvis af bygninger og en lang række landsbyer.

“Tusinder af rohingyaer er flygtet og bor under kummerlige forhold. De blev jagtet, dræbt, voldtaget og tortureret i massevis. De har brug for, at vi taler deres sag, så de kan vende hjem i sikkerhed. Du og jeg kan få det til at ske.”

Sultan Mohammed Zakaria, researcher for Amnesty

Hundredtusinder af rohingyaer flygtede i hast til Bangladesh. Her bor de nu i midlertidige lejre. De frygter at blive tvunget tilbage til en usikker tilværelse i Myanmar.

Mange fik kun få ejendele med sig. Mohammad tog et par bøger med. For lige meget hvor han er, vil han læse og skrive.

Lever under forfærdelige forhold

Levevilkårene i lejrene i Bangladesh er trøstesløse. Rohingyaerne bor i små, midlertidige konstruktioner sat sammen af bambus og plastik. Større familier har svært ved at få maden til at række, og der er kun begrænset adgang til lægehjælp.

Langt de fleste, vi har talt med i lejrene, vil gerne hjem. Men situationen i Myanmar er alt for usikker. Og regeringen i Myanmar har endnu ikke gjort noget for, at rohingyaerne kan vende hjem i sikkerhed.

Støt arbejdet for rohingyaerne

Giv dit bidrag til, at vi kan blive ved med at give rohingyaerne en stemme og arbejde for, at de kan vende sikkert hjem.

Giv dit bidrag via Mobilepay: 67756

Ønsker du skattefradrag, så støt via:
www.amnesty.dk/rohingya